BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Nr. 39 Vineri 10 Februarie 1939
12 Pagini
P I I I I

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120. 288/932

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN TARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Concursurile naționale agricole

Ministerul agriculturii și domeniilor a organizat un concurs național al porumbului. Scopul acestui concurs este să verifice condițiile de cultură ale diferitelor specii de porumb, în tot cuprinsul țării; să distingă pe agricultorii ce au obținut o producție cantitativă și calitativă în cele mai bune condiții, prin aplicarea metodelor raționale de cultură și să stimuleze pe proprietarii mari, mijlocii și mici, să sporească producția.

Normele după care se vor examina culturile de porumb vor fi: pregătirea terenului, întrebuințarea îngrășămintelor, semănatul, lucrările de întreținere, curățenia lanului, sănătatea plantelor și producția la hectar.

Aceste concursuri sunt bune și nădăjduim că ele vor da rezultatele practice urmărite de organizatorii lor. Nu numai cultura porumbului, ci întreaga cultură a cerealelor trebue să fie reorganizată pe baze raționale.

După încheerea păcii s'a constatat, pe deoparte, o sporire covârșitoare a buruienilor, a insectelor și paraziților, ca și a boalelor criptogamice, pe terenurile de cultură; iar, pe de altă parte, o scădere accentuată a fertilității pământului.

Dacă examinăm statisticile întocmite de ministerul agriculturii și domeniilor, constatăm că, din suprafața totală cultivabilă a țării, care între anii 1930—1934 a fost în mijlocie de 13.112.396 hectare — ceeace înseamnă aproape 45 la sută din suprafața totală — cerealele au ocupat o suprafață de 11.076.623 hectare.

Această întindere considerabilă a terenurilor cultivate cu cereale — aproape 85 la sută din suprafața totală cultivabilă a țării — este una din cauzele principale ale inferiorității producției și a scăderii treptate a fertilității solului nostru.

Cu o asemenea repartiție anormală — 85 la sută cereale, 11 la sută plante alimentare, industriale, furajere și fânețe, iar 4 la sută rezervate ogoarelor — nu se poate practica o cultură rațională, care este bazată pe asolamente, pe o tehnică agricolă modernă, pe o asanare a terenurilor, spre a nu se îngădui dezvoltarea buruienilor și a paraziților.

Anumite măsuri legislative s'au luat în această direcțiune, dar aplicațiunea lor n'a dat încă rezultatele așteptate.

Problema aceasta este foarte importantă, căci ea domină economia noastră națională. Interesul țării și al agricultorilor reclamă o tehnică agricolă, care să asigure producția cantitativă și calitativă de cereale pe unitatea de suprafață, spre a nu fi puși în inferioritate de celelalte țări, care produc mai mult și calitativ, pe unitatea de suprafață cultivată cu cereale.

Dacă proprietarii mari și mijlocii, în majoritatea lor, aplică această technică agricolă, micii proprietari — țăranii — nu sunt încă pătrunși de însemnătatea și valoarea ei. Deaceea ei trebue să fie îndrumați și convinși, în propriul lor interes, să cultive terenurile lor în condițiile raționale impuse de technica agricolă, căci așa vor putea contribui la sporirea avuției lor și a țării.

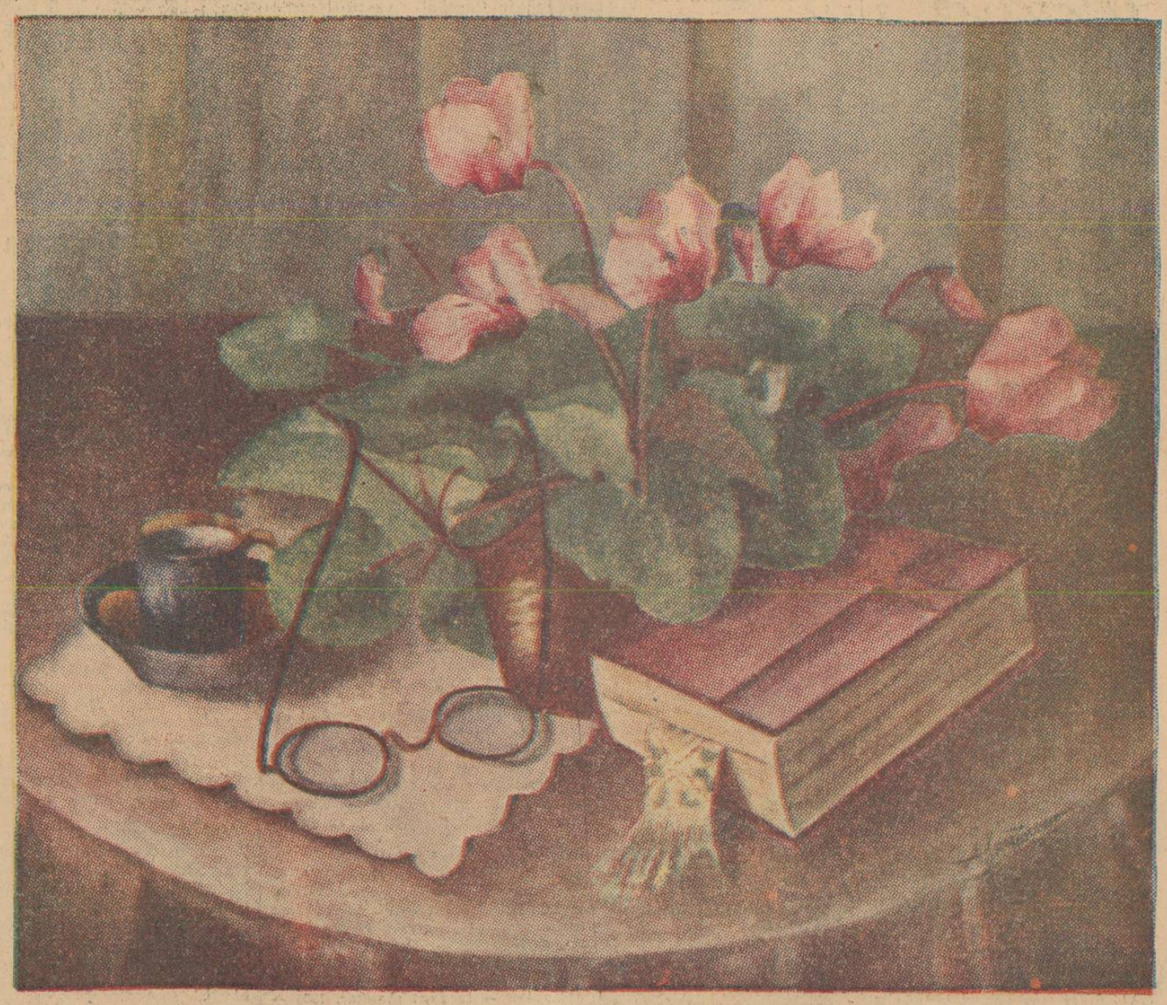

NATURĂ MOARTĂ — *A. SANTOCONO*

Declarația d-lui Chamberlain

Acordul franco-britanic a constituit totdeauna în concepția susținătorilor politicei de pace și a statului quo european cea mai solidă garanție a păcei. Cu cât acest acord se pronunța mai categoric, mai strâns, cu atât primejdia unui conflict armat părea că se îndepărta. Și tot astfel de câte ori acordul slăbea, de câte ori se puteau bănui deosebiri fundamentale de păreri asupra unor probleme de interes general sau particular, ordinea europeană era mai amenințată și dinamismul acelora cari urmăreau schimbări teritoriale creștea.

Desigur nu se poate contesta că, de la încheerea păcei după războiul mondial, a existat, cel puțin aparent, o continuitate a acordului franco-britanic. Dar ar însemna să se nege realitatea dacă s'ar contesta că în diferite împrejurări acest acord n'a dat maximum de randament pe care trebuia să-l dea fiindcă divergențele de opinii și mai ales de tactică, deși nu apăreau la suprafață, erau totuși cunoscute de cei cari aveau interes să le cunoască și cari le doreau și uneori chiar le provocau. E inutil să ilustrăm aceasta cu precizări de fapte trecute în domeniul istoriei.

Ne găsim astăzi în fața unei declarațiuni cu caracter într'adevăr senzațional și care poate forma în acelaș timp și un punct terminus al unei politici care a putut da loc la bănueli de echivoc și un punct de plecare al unei politici noui, active, dinamice, hotărâte.

„Solidaritatea de interese ce unește Franța și țara noastră — a spus d. Chamberlain — este astfel încât orice amenințare împotriva intereselor vitale ale Franței, ori de unde ar veni, ar provoca neapărat colaborarea imediată a țărei noastre".

Nici una din declarațiile anterioare ale Marei Britanii n'a fost mai clară, mai precisă și mai largă ca aceasta. Solidaritatea Marei Britanii este de data aceasta legată de „interesele vitale ale Franței", fără a mai fi nici limitate de anumite condițiuni, nici susceptibile de interpretări. Orice amenințare, ori de unde ar veni, împotriva Franței va provoca imediata colaborare militară a Angliei.

Este evident că această importantă evoluție a concepției britanice în ce privește rostul și utilitatea solidarității franco-britanice nu s'a desăvârșit pe neașteptate.

Psihologia poporului britanic este dealtfel refractară la asemenea brusce transformări. A fost din potrivă un fenomen evolutiv lent dar sigur, care s'a desfășurat pe măsură ce apăreau mai evidente interesele comune care leagă cele două țări, pe măsură ce opinia publică britanică vedea mai limpede că orice primejdie pentru Franța este în acelaș timp o primejdie pentru Marea Britanie și deci și o primejdie pentru pacea europeană. Intre trecuta declarație, care a făcut și ea la rândul ei senzație, că „frontierele Angliei sunt pe Rin" și până la declarația actuală a d-lui Chamberlain este desigur o strânsă legătură, dar drumul parcurs de-atunci și până azi a fost atât de plin de obstacole care au evidențiat necesitatea urgentă a unei precizări, în cât formularea solidarității franco-britanice, în termenii preciși de astăzi, apare ca o soluțiune internațională a unei situații care devenise grav amenințătoare.

Impresia produsă pretutindeni a fost din cele mai profunde. Aceasta dovedește tocmai cât era de așteptată și cât era de necesară declarația d-lui Chamberlain.

Dacă se gândește astăzi cineva la război, el trebue să știe că Anglia și Franța vor fi pe același front. Dacă se mai gândea

(Continuare in pag. 2-a)

Cum se va rezolva problema colonială

Revendicările Germaniei și Italiei și interesele marilor puteri coloniale

de R. SEIȘANU

Problema coloniilor, care continuă să fie menținută pe planul întâi al politicei internaționale din cauza revendicărilor formulate de Germania și Italia, se prezintă sub diferite aspecte, din punct de vedere de drept, social, economic și militar.

După marile descoperiri geografice din secolele XV și XVI, problema colonială s'a redus la o politică de exploatare a bogățiilor lor și a indigenilor, fără nici o altă preocupare superioară de ordin etic și uman. In deosebi, europenii stabiliți în coloniile din noul continent, sau din cel african, căutau aur și de aceea exploatau minele, abuzând de nefericiții indigeni, pe care îi supuneau la munci forțate. Nimeni nu se gândea pe-atunci la misiunea civilizatoare a europenilor în colonii și nici la exploatarea în condiții raționale a terenurilor fertile. Atât de înrădăcinată era ideia că pământurile de curând descoperite ascund cantități considerabile de aur, în cât s'au constituit în Spania, în Portugalia, în Olanda și în Franța, societăți și companii pentru extragerea aurului din colonii prin orice mijloace; iar colonistul european, stabilit în America sau în Africa, era confundat cu cercetătorul și strângătorul metalului galben.

Ca să găsească aurul, — scrie colonelul francez Langlois, în lucrarea sa „America precolumbiană și cucerirea europeană" — latinii au transformat pe indigeni în sclavi, căci le-au impus munca silnică în mine.

După câțiva ani populația autohtonă din insulele Haiti, atât de înfloritoare, a fost aproape în întregime distrusă, căci din 46.000 locuitori în 1510, nu mai rămâseseră, în 1517, de cât 1000.

Aceleași procedee condamnabile au avut aceleași efecte nenorocite și în celelalte colonii americane sau africane.

Abia mai târziu, când a dispărut legenda aurului și s'au făcut studii mai întinse asupra posibilităților de punere în valoare a vastelor terenuri fertile din America și din Africa, — care până atunci n'aveau de cât renta politică, iar nu renta economică — puterile principale europene, care dispuneau de colonii, s'au gândit să aplice a altă politică, impusă nu numai de interesele lor economice, dar și de cerințele elementare ale civilizației.

(Continuare in pag. 2-a)

In pagina 6-a:
Politica externă a Franței
Un important discurs al d-lui Georges Bonnet ministrul de externe.

Foc puternic lângă Târgoviște

— UN SATEAN A DAT FOC UNEI MARI CANTITATI DE ȚIȚEI —

Târgoviște, 7 Februarie

Azi, a isbucnit un foc puternic în schela petroliferă Răzvadul de Jos.

Din cauza unui ventil defect, dela stația de desbenzinare a soc. „Steaua Română", s'a scurs într'o vâlcea, o mare cantitate de țiței, amestecat cu gazolină.

Un sătean, trecând pe acolo, a dat foc țițeiului. Flăcările s'au întins cu repeziciune și au distrus, pe o distanță de 300 m., toți pomii fructiferi, gardurile și o bucătărie de vară.

Intervenind echipa de pompieri a soc. „Astra Română"-Ochiuri, focul, care amenința să ia mari proporții, a fost stins, după câteva ore de muncă, lucrând sub comanda personalului superior al soc., a primarului Mișcoci și a plut. jand. Teodor Buta.

Pagubele ating suma de 100 mii lei.

Locuitorul imprudent este reținut pentru cercetări.

In pagina 5-a:
Manifestul-program al guvernului
Sir Henry Detterding

unul din magnații petrolului, mort Duminică la Saint-Moritz

Câteva caracteristici ale noului sistem monetar britanic

Camera Comunelor a adoptat Luni, în a doua lectură, proiectul de lege monetar privitor în reevaluarea rezervei de aur a Băncii Angliei, luându-se ca bază de calcul prețul curent al acestui metal, iar nu evaluarea la cursul fix — și arbitrar — de 85 shilingi uncia de aur fin, așa cum figura până deunăzi în bilanțurile săptămânale ale Băncii și care nu mai corespundea de mult situației reale.

Asemenea operațiuni s'au practicat în mai toate țările care și-au devalorizat sau ajustat moneta la cursuri noui. Și dacă formal ele au însemnat o simplă operație de rânduială contabilă, practic au însemnat un avantaj de circumstanță pentru tezaurul statului respectiv, prin plusul realizat în bilete emise în urma reevaluării stocului la un curs scăzut.

O asemenea operațiune am făcut și noi în urma stabilizării leului din Februarie 1929 și am repetat-o — cu realizarea unui disponibil mai important — prin decretul-lege din 6 Noembrie 1936, care autorizâ Banca Națională să contabilizeze aurul din activul ei la noul preț oficial al acestui metal de lei 153.333.33 kgr. Până la menționatul decret-lege, B. N. R. înregistra aurul ce achiziționa tot la prețul vechi de 111.111,11 lei deși între timp instituise la devize și la prețul aurului prima de 38%.

Or, prima de 38% calculată la prețul vechi al aurului, de lei 111.111.11 kgr., dă 42.222.22 lei, pe care, adăugându-i la acel preț, obținem exact cifra de 153.333,33 lei, la care B. N. R. cumpăra în acel timp aurul.

Adevărul e că acest preț, din nou nu mai corespunde azi situației reale, el rămânând cu mult în urma nu numai a cursului aurului din târgul liber, dar chiar a cursului oficial — el însuși modificat în practică prin sistemul noilor prime acordate de B. N. R. producătorilor pentru intensificarea producției.

Ei bine, tocmai în aceasta constă și deosebirea dintre sistemul de reevaluare adoptat de autoritățile monetare britanice și sistemul adoptat de noi, ca și de toate celelalte state, care au purces la această operațiune.

Noi și celelalte țări ne-am reevaluat stocurile metalice pe o bază fixă definitivă: de ex. prețul de 153.333.33 lei kgr. adoptat de noi prin decretul-lege din 6 Noembrie 1936 sau, în Franța, baza fixă de 58.95 miligrame de

(Continuare in pag. 2-a)

SCRISORI DIN PARIS

DELA CHESTIUNEA SPANIOLĂ LA TUNELUL SUB MAREA MÂNECII

de RENE SAIVE

Paris, Februarie

Puțin câte puțin, atmosfera se îngreuiază. La aceasta contribue mult și evenimentele din Spania. Zilnic, mii de refugiați catalani, alungați din țară de războiu, sosesc la granița franceză. Flămânzi, istoviți de lungile și multiplele lipsuri, aproape goi, umblând desculți prin zăpadă, acești prizonieri alcătuesc o adevărată vedenie de coșmar.

Ce se poate face cu acești nenorociți?

Printre ei sunt numeroși răniți, bolnavi, mutilați, cari sosesc în Franța — nu se știe prin ce minune — după ce s'au târît zile întregi dealungul drumurilor.

Toți aceștia sunt adăpostiți în spitale și îngrijiți. Soarta lor va fi hotărită mai târziu.

Cât despre ceilalți, femeile, moșnegii și copiii sunt conduși în diferite centre de adăpost repartizate în Sudul și centrul Franței. Sunt într'o lipsă completă. Peste câteva săptămâni, Franța va trebui să adăpostească și să hrănească o populație de mai multe sute de mii de refugiați, în cazul că tristul exod se va petrece în aceleași condițiuni.

Ce se va întâmpla dacă trupele lui Franco continuă să înainteze în Catalonia și dacă armata republicană va fi împinsă spre Pirinei? Soldații învinși vor trece granița și vor fi dezarmați? sau

(Continuare in pag. 2-a)

Limba noastră

Aci și aici

„Mai mulți funcționari dela Steaua Română", din Giurgiu, vor să știe dacă e vreo deosebire între *aici* și *aci*. „Când se întrebuințează *aici* și când *aci*? Telefonistul zice: *aci* Steaua Română. E bine? Sau trebue să zică: *aici* Steaua Română? Ori e tot una de zice *aici* sau *aci*?"

E o deosebire între *aci* și *aici*. *Aci* e mai adesea adverb de timp. *Aici* e totdeauna adverb de loc.

Delavrancea scrie: „...*aci* p'un umăr, *aci* pe celalt" = când p'un umăr, când pe celalt.

In *Etymologicum Magnum*, Hașdeu spune că *aci* „se întrebuințează în privința locului mai puțin, decât în acea a timpului, fiind adesea sinonim cu *acum:*

Aci se oprește, *aci* se așează
Nimica nu-l face a se depărta.
(Cânele soldatului)

„Ca adverb de loc, *aci* arată nu numai că cineva sau ceva se află lângă noi, dar încă servă pentru a-l atrage spre noi, funcționând atunci ca interjecțiune. Tipetele vânătorilor obișnuite sunt: *aci! aci! aci*-de! *aci*-de!... sânc pe el... Pe când *aci* funcționează adesea ca adverb de timp: îl vezi că *aci* i toacă gura și *aci* amuțește, *aici* e totdeauna adverb de loc. E necorect la Costachi Negruzzi: „de *aice* începe un șir de Domni răi...", unde ar trebui: „de *aci* începe...", de vreme ce e vorba de o epocă, nu de o localitate... Numai întru cât *aci* funcționează ca adverb de loc, el se poate confunda cu *aici*, care însă exprimă, în orice caz, o indicație locală mai precisă. Când țăranul din Mehedinți întreabă: „vi's *aci*?", iar altul îi răspunde: „ni's *aici*", *aici* față de *aci* e mai positiv, căci afirmă".

Prin urmare, mai bine e: *aici* Steaua Română.

Deschizi un ziar, o revistă, o carte, auzi o conferință, primești o scrisoare, ce te isbește înainte de toate e limba, atât de scâlciată. Nu e prilej să nu lasă la iveală, să nu-ți sară în ochi, că în țara românească mai toți cei din pătura așa zisă cultă nu știu românește.

„Urmăresc totdeauna cu mare interes articolele dv. din „Universul", îmi scrie d. inginer Vl. Ciubuc, ca unul care suferă de boala pe care dv. aveți grijă să o tămăduiți cu atâta *perseverență* și pe bună dreptate: neștiința limbii materne.

„Cât mă privește pe mine, aș putea *să beneficiez* de o *scuză* și un fel de *consolare:* sunt basarabean, cu școala primară și secundară rusească și cultura superioară din străinătate. Dar, aceasta, cred, nu poate fi motiv în măsură *a justifica permanentizarea* unei stări *inadmisibile* și puțin *onorabile* pentru un român, care *se pretinde* a fi om cult.

„De aceea, ...am îndrăznit *să apelez* la bunăvoința dv., *convins* fiind că sunt pe calea cea adevărată, *transmițându-vă* o *rugăminte* stăruitoare, să-mi *indicați* drumul de luat pentru a ajunge țelul mult dorit: *să posed* la *perfecție*, în grai și în scris, limba maternă".

Dacă poți, fă-ți geamantanul, ca pentru o mai lungă călătorie, și du-te departe de oraș să nu mai auzi și să nu mai citești limba pestriță. Du-te la munte, într'un sat de răzeși sau de moșneni, stai de vorbă cu oamenii de acolo, bagă de seamă cum vorbesc, citește pe cronicari, Biblia în frumoasa limbă din veacul al 17-lea, poesiile populare, proverbele, pe Odobescu, pe Eminescu, pe Creangă, pe Costache Negruzzi. Citește din când în când și gramatica lui Tiktin și a lui Philippide. Sunt vechi de o jumătate de veac. Dar cu ele am rămas. Altele mai bune nu s'au făcut.

Nu poți să pleci? Stai acasă, citește cărțile și pe scriitorii mai sus pomeniți. Când îți cade în mână o carte plină de vorbe străine, arunc-o să nu se mai vadă. Leapădă din vorbire toate neologismele. Nu mai spune: *perseverență, beneficiez, consolare, justifică permanentizarea unei stări inadmisibile* și puțin *onorabile, pretinde, apelez, convins, transmițându-vă* o *rugăminte, să indicați* drumul, *să posed la perfecție*, în loc de: *stăruință, să mă bucur de, mângâiere, a îndreptăți dăinuirea unei stări de neîngăduit, puțin vrednică de cinste, care se crede, cer ajutorul d-voastră, încredințat, rugându-vă, să-mi arătați* pe ce drum *să apuc, să stăpânesc desăvârșit.*

O limbă amestecată, groaznicul jargon franco-român, nu e, nu poate să fie, limba literară.

Cine scrie corect și frumos în limba comună, nu se abate adică dela regulele gramaticei și se folosește de cuvinte alese, cine scrie limpede și fără savantlâc, acela scrie bine, — literar.

T. PISANI

O precizare în legătură cu ordonanța privitoare la certificatele de identitate

Prefectura poliției Capitalei a dat Marți un comunicat în legătură cu ordonanța referitoare la categoriile de revizuiți, articolul III („cei ce cad în prevederile art. 56"...)

Articolul trebue citit astfel: „Cei ce NU cad în prevederile art. 56 din lege"...

A murit o fetiță...

Cititorul care deschide azi un ziar este copleșit de marea mulțime a faptelor cu caracter tragic. Drame zguduitoare umplu paginile, încadrându-se, din nenorocire, într'un lung șir de fapte cari strâng inimile, și cugetul bietului om, doborât, ajunge la o vreme să nu se mai impresioneze de nimic... Ochiul trece, distrat peste catastrofe, și inima se împietrește, parcă, în fața nenorocirilor cari altădată cutremurau sufletul.

Să rupem, din lunga serie a nefericilor omenești, una, — mișcătoare ca puține altele, — și s'o notăm, cu mâna tremurătoare și cu ochii umezi...

Confratele nostru, d. dr. Ilie Rădulescu, directorul ziarului „Porunca Vremii", a avut durerea de a pierde Marți pe fetița sa Porunca-Victoria-Felicia, în condițiuni de un rar dramatism.

Micuța, în vârstă numai de doi ani și jumătate, — se juca prin casă, cu vioiciunea și nepăsarea vârstei ei, având în mână un creion. In mers, fetița s'a împiedecat, și, — căzând, — creionul i-a intrat în ochi.

Fie din cauza infecției, fie din cauză că vârful condeiului i-a atins creerul, cu toate grabnicele ajutoare medicale date, copila a murit.

O soartă în adevăr nemiloasă a răpus o fragedă și nevinovată făptură, stinsă în cumplite dureri, încheind atât de zguduitor o mică viață.

Sincer îndurerați, înfățișem toată adânca noastră părere de rău nefericiților părinți atât de crunt loviți.

Inmormântarea profesorului Țițeica
(Darea de seamă în corpul ziarului)